

[Kristian Kristensen.]

på dem i et par år, nu er de kommet, og det er med glæde, vi hilser forslagene og anbefaler dem.

Fuglsang: Jeg vil naturligvis ikke frakende de forslag til ændringer i statshusmandslovgivningen, der her foreligger som frugt af et kommissionsarbejde, en vis betydning, ej heller at der er sket forbedringer på de områder, som lovforslagene beskæftiger sig med. Hvor stor og til en vis grad også hvilken betydning en hel del af ændringerne så vil få, ja, det må fremtiden vise, men jeg vil gerne på kommunisternes vegne sige, at disse lovforslag næppe beskæftiger sig med de mest nødvendige områder. Naturligvis er hele finansieringsområdet et meget vigtigt område, og der kan også nævnes andre, men man har i nogen tid haft en følelse af, at finansieringsområdet og i nogen grad den fra husmandsside så stærkt inddragne sag herom faktisk har virket og måske også bevidst skulle virke som en lynafleder fra det centrale, nemlig fremskaffelsen af jord, og det forekommer de her foreslåede bestemmelser mig også i nogen grad at være udtryk for.

En del af de ophævede bestemmelser, herunder om tremandsudvalgene, der, har man vist nok lov at sige, sottedøden, uden at der er udrettet så forfærdelig meget, men der har faktisk heller aldrig været meget livskraft i dem. I den forbindelse diskuteres nu spørgsmålet om sammenlægning af for små brug. For mig at se bør dette kun praktiseres som en undtagelse, og det, at tremandsudvalgene nu forsvinder, bør ikke betyde, at bestræbelserne for at skaffe tillægsjord på nogen måde afsvækkes.

Men altså, selv om der foreslås adskillige ændringer, er der ikke rørt ved den afgørende og den fra den første dag mest omstridte paragraf i husmandsloven, nemlig § 8, og det er dog den, der indeholder de væsentligste bestemmelser om, hvordan man overhovedet fremskaffer den nødvendige jord. Det er jo meget blidt sagt, når det ærede medlem hr. Axel Sørensen udtrykker sig sådan, at årene 1940-60, og af dem det tiår, hvor den nuværende statshusmandslov har virket, ikke har kunnet kaldes særlig udstykningsrige år. Lad mig i denne forbindelse også indskyde, at det er

uden overdreven stor tillid; jeg imødeser den nu nedsatte landbrugskommissions arbejde og resultater. Jeg husker, hvordan husmandsbevægelsen gennem årene har udtrykt betænkeligheder med hensyn til sådanne kommissioner, bl. a. da de konservative for nogle år siden stillede forslag om en sådan. Sikkert ikke med urette frygtede man dengang, at en sådan kommission kunne virke som en hemsko, som en foreteelse til at sylte vigtige forholdsregler, som er nødvendige for at løse dagens mest påtrængende opgave, nemlig fremskaffelse af den nødvendige jord. Jeg håber, at den nødvendige agtpågivenhed ikke vil være mindre nu, da kommissionen er kommet i gang; den vil i høj grad være på sin plads.

Noget centralt i de fremsatte lovforslag er, som jeg allerede har nævnt, den tilstræbte forenkling, der ligger i, at de forskellige lånemuligheder nu skal samles under ét og lånene afdrages under ét, og det på adskillig kortere tid end hidtil, nemlig 60 år mod nu 139 år. Det vil jo sige, at et sådant husmandsbrug næsten bliver et museum, inden det bliver betalt færdig.

Blandt de lån, der bliver slået sammen nu, er også jordkøbslånene. Det kan for mig at se blive til mere end en forenkling, det kan blive et angreb mod selve princippet med jordrentebregene. Jeg ser da også, at Mads Sig Steffensen ud fra sine synspunkter gør opmærksom på dette, og jeg vil da gerne spørge, om vi må gå ud fra, at retsforbundet i et udvalg vil arbejde ud fra de samme synspunkter.

De lovforslag, som her er fremsat af trekantregeringen på grundlag af kommissionsforslaget, er efter min mening på mange områder alt for stærkt præget af mere reaktionære kræfters krav og af den anden part og muligvis også af regeringspartierne og husmandsbevægelsens eftergivenhed. Som et eksempel herpå vil jeg nævne rentefoden. I den første kommissionsbetænkning syntes man at stå fast på 4 pct. p. a. som det naturlige grundlag, men i lovforslaget er satsen hævet til 4½ pct., motiveret med, at dette ligger nærmere den almindelige markedsrente. Jeg vil da gerne spørge: hvorfor skulle det ikke være naturligt, og i hvis interesse, ud fra hvilke almenmoraliske principper skulle det ikke være ret og rimeligt, at staten til et formål som